

Větší pozornost by měla být věnována proporcionálnímu hodnocení škol

V současnosti již proběhly dva kompletní cykly inspekční činnosti ČŠI a je čas zvažovat diferencované nebo proporcionální inspekce škol. Školy, u kterých byl zjištěn vysoký potenciál k vlastnímu hodnocení a malá míra rizik, by mohly procházet méně častou nebo méně podrobnou externí inspekci za předpokladu, že existují důkazy o kvalitním zjišťování výsledků žáků na základě hospitací a dobrá praxe v zajišťování kvalitní výuky. Školy, které čelí větším výzvám, by mohly být inspektovány častěji, externí inspekce by mohly být snad i podrobnější, jak se děje v některých vzdělávacích systémech, které využívají diagnóz a proporcionalitu při externí evaluaci ve vztahu k potřebám školy (zvláště za účelem zlepšení školní interní kapacity). To se také vztahuje k dříve zmiňovanému bodu, že v současném systému mají špatné výsledky malý dopad na školy, a tak je vyvíjena malá snaha nebo tlak na zlepšení kvality. S častějšími následnými inspekcemi by se slabší školy zaměřily na zlepšení kvality a zvýšení standardů. Větší důraz na kvalitu výuky, řízení kvality a vedení školy v kritériích ČŠI by pomohl určit školy, které vyžadují důkladnější supervizi nebo monitorování a výraznější podporu ke stimulaci zlepšování kvality.

Využívání dat pro rozvoj škol je omezené

MŠMT a ČŠI v současnosti nedisponují informacemi o výsledcích žáků ani daty o charakteristice žáků přijímaných do prvních ročníků. To znamená, že ČŠI nemůže užívat takových dat k zasazení výsledků dosahovaných školou do kontextu, ke sledování nerovností ve výsledcích nebo se zabývat pokrokem žáka mezi ročníky. Většina škol realizuje interní pravidelné testování svých žáků a může si kupovat externí testy od soukromých společností, avšak existuje málo informací o tom, že se pedagogičtí pracovníci zapojují do dalšího vzdělávání o využití získaných dat nebo provádějí systematickou analýzu výsledků žáků či sledují výsledky jednotlivých skupin žáků. To způsobuje, že pedagogičtí pracovníci velmi omezeně chápou rozdíly ve výsledcích žáků, přičemž vyhodnocování dat by mohlo být důležitým faktorem v přípravě strategií pro odstranění rozdílů ve výsledcích žáků. Mnoho škol chce získat systematická data, a proto platí za externí standardizované testy soukromým společností, které analyzují výsledky testů pro potřeby škol. To však neumožňuje porovnání dat s národními standardy a výsledky často nejsou zpřístupněny partnerům, např. rodičům (viz kapitola 2). Navíc není jisté, že rovné příležitosti jsou při identifikaci rozdílů ve výsledcích žáků prioritou. Jak již bylo uvedeno, mezinárodní šetření odkrývají významné rozdíly ve výsledcích žáků v České republice a velké nedostatky v rovných příležitostech vzhledem k socioekonomickému statusu (viz kapitola 1). Přestože romští žáci dosahují velmi nízkých výsledků, nejsou k dispozici národní údaje, které by sloužily k analýzám na úrovni školy.

Není tedy možné hodnotit výkon jednotlivých škol vzhledem k referenčním standardům nebo stanovit rozdíly v kvalitě vyučování a učení mezi typy škol nebo kraji, v úrovni výsledků a pokroku dosaženého žáky nebo při sledování rovných příležitostí ve vztahu k dosahovaným výsledkům a pokroku.

Hodnocení prováděné zřizovateli má omezený rozsah a dopad

Hodnocení prováděná zřizovateli škol – kraji a obcemi – jsou omezená v rozsahu a zdá se, že nemají vliv na zlepšování školy. To může být proto, že vycházejí zejména z finančních výsledků školy a inspekční zprávy ČŠI. Výsledky nejsou veřejné, a tak nemohou být užity jako referenční základ pro zlepšení kvality. Za těchto okolností je hodnocení velmi pravděpodobně jen málo užíváno k zlepšování práce školy. Zřizovatelé